

Beslissing

met betrekking tot het contract tussen de dienstverlener van flexibiliteit en de elektriciteitsdistributienetbeheerder, de regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit ("Marktgids flexibiliteit"), het technisch voorschrift C8/01, het technisch voorschrift C8/05 en het technisch voorschrift C8/06 (gebundeld getiteld "Document release 3"), zoals voorgelegd door Synergrid in naam en voor rekening van de Vlaamse elektriciteitsdistributienetbeheerders

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding	3
1.2. Wettelijk kader	4
1.2.1. Het contract FSP-DNB	4
1.2.2. De technische voorschriften C8/01, C8/05 en C8/06	7
1.2.3. Regels voor de marktprocessen flexibiliteit	8
1.3. Voorwerp	11
1.4. Voorafgaande traject	12
2. Analyse en beoordeling	13
2.1. Procedurele vereisten	14
2.1.1. Tijdigheid	14
2.1.2. Stakeholderoverleg	14
2.1.3. Consultatie	14
2.2. Inhoudelijke vereisten	15
2.2.1. Vereisten uit artikel 1.2.4, §3 TRDE	16
2.2.2. Vereisten uit de artikelen 2.3.21, §1 en 4.3.63, §2 en §7 TRDE	20
2.2.3. Voorwaarden uit de beslissing BESL-2024-37	20
3. Conclusie	26
Beschikkend gedeelte	27

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Synergrid vzw organiseerde, in naam en voor rekening van de Vlaamse elektriciteitsdistributienetbeheerders, een consultatie van 16 mei 2025 tot en met 27 juni 2025 over verschillende documenten gerelateerd aan flexibiliteit naar aanleiding diverse ontwikkelingen en evoluties, zijnde:

- Het verder uitrollen van het *Central Settlement Model* als mogelijk model voor energie overdracht (*Transfer of Energy*) voor de manuele frequentieherstelreserves (manual Frequency Restoration Reserves of “mFRR”) op het distributienet (op laagspanning, enkel op de hoofdmeter);
- Het uitrollen van het *Central Settlement Model* als mogelijk model voor energie overdracht voor de automatische frequentieherstelreserve (automatic Frequency Restoration Reserve of “aFRR”) op alle spanningsniveaus;
- Het uitrollen van het *Corrected Model* als mogelijk model voor energieoverdracht voor mFRR en aFRR op het transmissienet en plaatselijk vervoernet van elektriciteit;
- Het stroomlijnen van de processen rond de frequentiebegrenzingsreserve (Frequency Containment Reserves of “FCR”);
- Aanpassingen in verband met de *onboarding* procedure voor laagspanningspunten die wensen deel te nemen aan het Capaciteitsremuneratiemechanisme (“CRM”);
- Aanpassing van de aansprakelijkheidsclausules in de overeenkomst tussen een dienstverlener van flexibiliteit en de elektriciteitsdistributienetbeheerder;

Deze evoluties geven aanleiding tot het aanpassen van de in onderhavige beslissing ter goedkeuring voorliggende documenten, zijnde:

- contract tussen de dienstverlener van flexibiliteit (flexibility service provider of “FSP”) en de distributienetbeheerder (hierna afgekort: “contract FSP-DNB”);
- de regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit (hierna afgekort: “Marktgids flexibiliteit”);
- het technisch voorschrift C8/01 ‘Network Flexibility Study voor de deelname van de DNGs aan flexibiliteitsproducten’;
- het technisch voorschrift C8/05 ‘Gegevensuitwisselingen tussen Netbeheerders en Marktpartijen in het kader van de energieoverdracht’;
- het technisch voorschrift C8/06 ‘Algemene technische vereisten - Meetsysteem en Gateway voor een aFRR- dienstleveringspunt aangesloten op het Distributienet’.

De consultatie werd gehouden onder de noemer van een “document release 3”.

1.2. Wettelijk kader

1.2.1. Het contract FSP-DNB

Artikel 4.2.1 van het Energiedecreet bepaalt dat:

§ 2. De technische reglementen, [...] bevatten voor het beheer, de toegang tot en de aansluiting op het net in ieder geval:

[...] 6° de informatieverplichtingen of voorafgaande goedkeuring of vaststelling door de Vlaamse Nutsregulator van de operationele regels, algemene voorwaarden, typeovereenkomsten, formulieren en procedures die gebruikt worden door de netbeheerder ten aanzien van leveranciers, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren en afnemers;

Artikel 4.1.17/1 van het Energiedecreet bepaalt dat:

§ 4. Elke dienstverlener van flexibiliteit en aggregator, vermeld in paragraaf 1, sluit voorafgaand aan zijn toetreding tot de elektriciteitsmarkt of de markt voor lokale congestie om flexibiliteits- of aggregatiediensten te leveren, een overeenkomst met de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, respectievelijk voor de toegangspunten die onder het dekkinggebied van deze netbeheerder vallen.

Artikel 1.2.4 van het Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit (hierna afgekort: 'TRDE'),¹ bepaalt dat modelcontracten moeten worden overgemaakt aan de Vlaamse Nutsregulator:

Art. 1.2.4 Modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren van elektriciteitsdistributienetbeheerders

§1. De elektriciteitsdistributienetbeheerders streven, door onderling overleg, naar het opstellen van uniforme modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren in het kader van dit reglement.

§2. Alle modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren van de elektriciteitsdistributienetbeheerder, opgesteld in uitvoering van dit reglement, alsook elke wijziging daaraan, moeten voldoende ruim voorafgaand aan de beoogde inwerkingtreding ervan overgemaakt worden aan de Vlaamse Nutsregulator.

§3. De voorwaarden voor de aansluiting op of de toegang tot het elektriciteitsdistributienet, vervat in documenten, vermeld in §2, zijn onderworpen aan de voorafgaandelijke goedkeuring van de Vlaamse Nutsregulator volgens de procedure bepaald in §5.

¹ Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest van 24 maart 2023, zoals laatst gewijzigd op 22 november 2024 (BS 10 december 2024) en te raadplegen op https://www.vlaamsenutsregulator.be/sites/default/files/document/trde_ver-sie_2024.pdf.

De Vlaamse Nutsregulator kan deze voorwaarden voor de aansluiting op of de toegang tot het elektriciteitsdistributienet bovendien te allen tijde, al dan niet op verzoek van belanghebbenden, op eigen initiatief wijzigen of laten wijzigen volgens de procedure bepaald in §6.

De voorwaarden voor datatoegang, vervat in de documenten vermeld in §2, zijn onderworpen aan de voorafgaandelijke goedkeuring van de Vlaamse Nutsregulator volgens de procedure bepaald in §5.

De Vlaamse Nutsregulator gaat na of de voorwaarden transparant, niet-discriminerend en evenredig zijn.

§4. Behoudens andersluidende bepaling in de Vlaamse energieregelgeving zijn de bepalingen vervat in documenten, bedoeld in §2, die niet ressorteren onder §3, onderworpen aan commentaar van de Vlaamse Nutsregulator. Pas na ontvangst van commentaar van de Vlaamse Nutsregulator kunnen de documenten in werking treden. Echter, bij het uitblijven van commentaar 30 dagen nadat de documenten werden overgemaakt, kunnen zij in werking treden.

§5. De elektriciteitsdistributienetbeheerder moet elke vaststelling of wijziging van documenten met daarin aansluitings- of (data)toegangsvoorwaarden, bedoeld in §3, consuleren op de wijze bepaald in §7. De elektriciteitsdistributienetbeheerder maakt na consultatie het voorstel, samen met een verslag van de consultatie, over aan de Vlaamse Nutsregulator met het oog op de goedkeuring zoals bedoeld in §3.

De Vlaamse Nutsregulator neemt binnen een redelijke termijn na ontvangst van het voorstel een beslissing tot goedkeuring, tot verzoek om herziening van het voorstel, of tot weigering van de goedkeuring.

Pas na goedkeuring door de Vlaamse Nutsregulator kunnen de voorwaarden in werking treden.

In afwijking van het eerste lid, kan de Vlaamse Nutsregulator zo snel mogelijk beslissen dat geen consultatie vereist is. De Vlaamse Nutsregulator motiveert dit in zijn beslissing tot goedkeuring van de betreffende voorwaarden.

§6. In geval van wijziging van de aansluitings- of toegangsvoorwaarden, bedoeld in §3, lid 1, op initiatief van de Vlaamse Nutsregulator, maakt de Vlaamse Nutsregulator, na overleg met belanghebbende partijen, een gemotiveerd voorstel tot wijziging van de voorwaarden over aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder. De motivering van het voorstel bevat in voorkomend geval de opmerkingen van de door de Vlaamse Nutsregulator geconsulteerde belanghebbende partijen. Uiterlijk 60 dagen na kennisname van dit voorstel maakt de elektriciteitsdistributienetbeheerder zijn opmerkingen op dit voorstel, inclusief een ontwerp van gewijzigde voorwaarden, over aan de Vlaamse Nutsregulator.

Na ontvangst van het voorstel neemt de Vlaamse Nutsregulator, na consultatie van de belanghebbenden, een beslissing tot goedkeuring, dan wel (al dan niet na overleg met de belanghebbenden) tot verzoek tot herziening van het voorstel.

In geval van verzoek tot herziening maakt de elektriciteitsdistributienetbeheerder uiterlijk 60 dagen na kennisname van dit verzoek een nieuw ontwerp van gewijzigde voorwaarden over aan de Vlaamse Nutsregulator.

Na ontvangst hiervan neemt de Vlaamse Nutsregulator, na consultatie van de belanghebbenden, een beslissing tot goedkeuring van het voorliggende ontwerp, dan wel tot vastlegging van de wijziging van de voorwaarden indien het voorstel niet kan worden goedgekeurd. In geval van vastlegging bepaalt de Vlaamse Nutsregulator in zijn beslissing de modaliteiten van inwerkingtreding, en maakt dit over aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder.

§7. De consultatie van belanghebbenden, bedoeld in §5, houdt in dat de belanghebbenden op de meest efficiënte manier bereikt en geïnformeerd worden van het voorstel, opmerkingen op het voorstel kunnen formuleren, alsook geïnformeerd worden over de wijze waarop met deze opmerkingen werd omgegaan door de elektriciteitsdistributienetbeheerder, inclusief de omstandige motivering daarvan. De elektriciteitsdistributienetbeheerder hanteert hiervoor een door de Vlaamse Nutsregulator goedgekeurde consultatieprocedure die minstens aan deze voorwaarden voldoet.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder legt een voorstel voor consultatieprocedure, vermeld in het voorgaande lid, ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Nutsregulator. De Vlaamse Nutsregulator neemt uiterlijk 60 dagen na ontvangst van het voorstel een beslissing tot goedkeuring, tot verzoek om herziening ervan, of tot weigering van de goedkeuring. Deze termijn kan, mits motivering en akkoord van de elektriciteitsdistributienetbeheerder, worden verlengd.

Gelet op het feit dat het contract FSP-DNB als dusdanig een vereiste is om toe te treden tot de elektriciteitsdistributiemarkt (en dus *toegang* te verkrijgen) moet worden aangenomen dat het contract toegangsvoorwaarden bevat, waardoor het – als modelcontract – ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

Deze visie wordt ook bevestigd in **artikel 2.3.20/1** van het TRDE dat bepaalt dat “*Alle modelcontracten en technische voorschriften met betrekking tot flexibiliteit en ondersteunende diensten moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator (lees: Vlaamse Nutsregulator), volgens de procedure uit artikel 1.2.4, §5*”. De elektriciteitsdistributienetbeheerders houden daarbij eerst een transparant en participatief overleg met alle relevante marktdeelnemers. Dit overleg bestaat uit een gedocumenteerd stakeholdersoverleg, gevolgd door consultatie van belanghebbenden conform art. 1.2.4, §5 en §7.

Artikel 2.3.21 van het TRDE bepaalt tot slot de minimaal vereiste inhoud van het contract FSP-DNB:

Art. 2.3.21 Marktgebaseerde flexibiliteit op het elektriciteitsdistributienet

§1. De dienstverlener van flexibiliteit, actief op een toegangspunt, sluit een overeenkomst met de elektriciteitsdistributienetbeheerder.

De overeenkomst, vermeld in het eerste lid, bepaalt onder meer:

- *de eventuele procedure die de elektriciteitsdistributienetbeheerder toepast op de kwalificatie van het toegangspunt of allocatiepunt voor flexibiliteit;*
- *de eventuele informatie die de dienstverlener van flexibiliteit ter beschikking moet stellen van de elektriciteitsdistributienetbeheerder voor de netanalyse en na de levering van de diensten;*
- *de wijze waarop de elektriciteitsdistributienetbeheerder de meetgegevens en/of andere data zal overmaken, indien van toepassing;*
- *de respectievelijke aansprakelijkheden;*
- *de dienstencatalogus, die weergeeft ten aanzien van welke elektriciteitsdistributienetgebruikers, en op welke vormen van flexibiliteit, de hierna volgende bepalingen uit §2 tot en met §5 van toepassing zijn.*

Indien een aantal van bovenstaande aspecten niet van toepassing zijn op de flexibiliteitsdienst, zoals bijvoorbeeld bij frequentiebegrenzingsreserve, zorgt de distributienetbeheerder ervoor dat er geen administratieve barrières zijn voor de dienstverlener van flexibiliteit.

§2. [...] - §4. [...]

§5. Op verzoek van de dienstverlener van flexibiliteit, actief op een toegangspunt, bezorgt de elektriciteitsdistributienetbeheerder hem de nodige meetgegevens, conform de bepalingen die van toepassing zijn op het ter beschikking stellen van gegevens aan de dienstverlener van flexibiliteit.

§6. [...]

§7. [...]

1.2.2. De technische voorschriften C8/01, C8/05 en C8/06

Artikel 4.2.1 van het Energiedecreet bepaalt dat:

§ 2. De technische reglementen, [...] bevatten voor het beheer, de toegang tot en de aansluiting op het net in ieder geval:

[...] 6° de informatieverplichtingen of voorafgaande goedkeuring of vaststelling door de Vlaamse Nutsregulator van de operationele regels, algemene voorwaarden, typeovereenkomsten, formulieren en procedures die gebruikt worden door de netbeheerder ten aanzien van leveranciers, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren en afnemers;

Artikel 1.2.4 van het TRDE bepaalt dat technische voorschriften moeten worden overgemaakt aan de Vlaamse Nutsregulator:

Art. 1.2.4 Modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren van elektriciteitsdistributienetbeheerders

§1. De elektriciteitsdistributienetbeheerders streven, door onderling overleg, naar het opstellen van uniforme modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren in het kader van dit reglement.

§2. Alle modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren van de elektriciteitsdistributienetbeheerder, opgesteld in uitvoering van dit reglement, alsook elke wijziging daaraan, moeten voldoende ruim voorafgaand aan de beoogde inwerkingtreding ervan overgemaakt worden aan de Vlaamse Nutsregulator.

§3. De voorwaarden voor de aansluiting op of de toegang tot het elektriciteitsdistributienet, vervat in documenten, vermeld in §2, zijn onderworpen aan de voorafgaandelijke goedkeuring van de Vlaamse Nutsregulator volgens de procedure bepaald in §5. De Vlaamse Nutsregulator kan deze voorwaarden voor de aansluiting op of de toegang tot het elektriciteitsdistributienet bovendien te allen tijde, al dan niet op verzoek van belanghebbenden, op eigen initiatief wijzigen of laten wijzigen volgens de procedure bepaald in §6. De voorwaarden voor datatoegang, vervat in de documenten vermeld in §2, zijn onderworpen aan de voorafgaandelijke goedkeuring van de Vlaamse Nutsregulator volgens de procedure bepaald in §5.

De Vlaamse Nutsregulator gaat na of de voorwaarden transparant, niet-discriminerend en evenredig zijn.

§4. [...]²

Gelet op het feit dat de technische voorschriften C8/01, C8/05 en C8/06 bepalingen en voorwaarden omvatten die de toegang tot het net kunnen beperken (i.e., de toepassing van flexibiliteit), moet worden aangenomen dat deze technische voorschriften toegangsvoorwaarden bevatten, waardoor deze – als operationele regels/procedures – ter goedkeuring moeten worden voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

Deze visie wordt ook bevestigd in **artikel 2.3.20/1** van het TRDE dat bepaalt dat “*Alle modelcontracten en technische voorschriften met betrekking tot flexibiliteit en ondersteunende diensten moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator, volgens de procedure uit artikel 1.2.4, §5*”. De elektriciteitsdistributienetbeheerders houden daarbij eerst een transparant en participatief overleg met alle relevante marktdeelnemers. Dit overleg bestaat uit een gedocumenteerd stakeholdersoverleg, gevolgd door consultatie van belanghebbenden conform art. 1.2.4, §5 en §7.

1.2.3. Regels voor de marktprocessen flexibiliteit

Artikel 4.2.1 van het Energiedecreet bepaalt dat:

§ 2. De technische reglementen, [...] bevatten voor het beheer, de toegang tot en de aansluiting op het net in ieder geval: [...]

6° de informatieverplichtingen of voorafgaande goedkeuring of vaststelling door de Vlaamse Nutsregulator van de operationele regels, algemene voorwaarden, typeovereenkomsten, formulieren en procedures die gebruikt worden door de netbeheerder ten aanzien van leveranciers, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren en afnemers;

Artikel 4.1.8/2, eerste lid van het Energiedecreet bepaalt dat de activiteiten inzake databeheer op het distributienet onder meer de volgende taken omvatten:

10° het verzamelen, berekenen, verwerken en bezorgen aan de betrokken marktpartijen, in overleg met de transmissienetbeheerder waar dat van toepassing is, van de informatie die nodig is om het flexibiliteitsvolume, het geleverde flexibiliteitsvolume per toegangspunt of allocatiepunt en de referentiecurve van het elektriciteitsafname- en injectieprofiel te berekenen conform de regels die voor de betrokken flexibiliteitsdienst of ondersteunende dienst worden bepaald, voor:
a) de valorisatie van de flexibiliteit die een energieoverdracht met zich meebrengt; b) een gereguleerd product van een elektriciteitsdistributienetbeheerder; c) de transmissienetbeheerder als hij dat nodig heeft;

11° het beheer van het flexibiliteitstoegangsregister;

12° het beheer van het flexibiliteitsactivatieregister.

² Voor de overige bepalingen, zie onder titel “1. Het contract FSP-DNB”.

Verder bepaalt **artikel 4.2.1, §2** van het Energiedecreet dat de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator onder andere het volgende bevatten:

14° de methodologie die gebruikt wordt door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bij de aankoop van elektriciteit voor het dekken van netverliezen, de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en de aankoop van alle vormen van flexibiliteit, waarvoor de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de aanvrager van flexibiliteit is, in het bijzonder het beheer van lokale congestie en redispatching binnen hun eigen dekkingsgebied, en de informatieverplichtingen daarover;

15° de regels die zijn opgelegd in het kader van flexibiliteit aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de dienstverleners van flexibiliteit;

16° de lijst van gegevens, waaronder ook persoonsgegevens, die in het flexibiliteitstoegangsregister worden opgenomen;

17° de lijst van gegevens, waaronder ook persoonsgegevens, die in het flexibiliteitsactivatieregister worden opgenomen;

In uitvoering van beide artikelen uit het Energiedecreet werd in het TRDE **artikel 4.3.63** opgenomen:

§1. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de dienstverleners van flexibiliteit communiceren met betrekking tot de relationele gegevens en de meetgegevens van een toegangspunt of een allocatiepunt voor flexibiliteit, indien van toepassing, volgens de regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit.

§2. De elektriciteitsdistributienetbeheerder stelt deze regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit op, conform de procedure beschreven in §3 van dit artikel. Deze regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit op het distributienet bevatten de volgende onderwerpen:

- een in overleg met de relevante marktpartijen opgesteld (communicatie)protocol dat de regels voor de uitwisseling van gegevens tussen de marktpartijen bevat, waaronder regels in verband met het formaat, de procedure en het medium;*
- de regels die geldig zijn bij een wissel van een dienstverlener van flexibiliteit;*
- de contractuele wijzigingen op het toegangspunt of het leveringspunt voor flexibiliteit zoals de wissel van flexibiliteitsproduct of de combinatie van verschillende flexibiliteitsproducten;*
- de methodologie voor de berekening van de flexibiliteitsvolumes en de referentiecurves, indien van toepassing;*
- de specifieke bepalingen voor de gegevensuitwisseling tussen de marktpartijen voor flexibiliteit op het laagspanningsdistributienet;*
- de regels over de publicatie, rapportering en transparantie over de toepassing van flexibiliteit op het distributienet.*

§3. Het vaststellen en de wijziging van de regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit gebeurt na een consultatie van de transmissienetbeheerder en met de op het distributienet actieve marktdeelnemers, waaronder evenwichtsverantwoordelijken, toegangshouders en dienstverleners van flexibiliteit. Deze consultatie bestaat uit een voorafgaandelijk transparant, participatief en gedocumenteerd stakeholdersoverleg gevolgd door formele consultatie van belanghebbenden. De consultatie moet in zijn geheel voldoen aan kwaliteitseisen als vermeld in Art. 1.2.4, §7, eerste zin.

De regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit worden na het doorlopen van deze procedure goedgekeurd door de Vlaamse Nutsregulator. Art. 1.2.4, §5 is daarbij van toepassing.

Indien in het kader van bovenstaande consultatieprocedure een beroep gedaan wordt op de klachtenprocedure bepaald in Artikel 3.1.4/3 van het Energiedecreet, kan de Vlaamse Nutsregulator eisen dat de elektriciteitsdistributienetbeheerder een uitgebreide motivatie en toelichting geeft, waaronder dat hij een kosten-batenanalyse maakt, ter ondersteuning van de wijze waarop hij met een opmerking van de betrokken partijen is omgegaan. Deze kosten-batenanalyse wordt dan in overleg met de Vlaamse Nutsregulator en de betrokken partijen opgesteld.

§4. De elektriciteitsdistributienetbeheerder maakt jaarlijks, na raadpleging van de marktdeelnemers, een evaluatierapport op over de regels met daarin aanbevelingen tot verbetering en bezorgt dit aan de Vlaamse Nutsregulator.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder is vrijgesteld van de verplichting om de Vlaamse Nutsregulator het rapport bedoeld in het vorige lid te bezorgen, ingeval er in het beschouwde jaar een geconsulteerde wijziging van de regels plaatsvond conform §3

§5. De elektriciteitsdistributienetbeheerder stelt de regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit en elke wijziging ervan onverwijld ter beschikking op een publieke website.

§6. De elektriciteitsdistributienetbeheerder monitort de gegevensuitwisseling zoals beschreven in de regels voor marktprocessen voor flexibiliteit op het distributienet op een onafhankelijke en transparante manier in samenspraak met de betrokken partijen.

§7. Er wordt tussen de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de marktdeelnemers die gegevens uitwisselen een overeenkomst opgesteld die de kwaliteitseisen inzake de communicatie, vermeld in §1, bevat en de hiermee verbonden wederzijdse rechten en plichten.

Artikel 1.2.4 van het TRDE bepaalt tot slot ook meer algemeen dat procedures moeten worden overgemaakt aan de Vlaamse Nutsregulator:

Art. 1.2.4 Modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren van elektriciteitsdistributienetbeheerders

§1. De elektriciteitsdistributienetbeheerders streven, door onderling overleg, naar het opstellen van uniforme modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren in het kader van dit reglement.

§2. Alle modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren van de elektriciteitsdistributienetbeheerder, opgesteld in uitvoering van dit reglement, alsook elke wijziging daaraan, moeten voldoende ruim voorafgaand aan de beoogde inwerkingtreding ervan overgemaakt worden aan de Vlaamse Nutsregulator.

§3. De voorwaarden voor de aansluiting op of de toegang tot het elektriciteitsdistributienet, vervat in documenten, vermeld in §2, zijn onderworpen aan de voorafgaandelijke goedkeuring van de Vlaamse Nutsregulator volgens de procedure bepaald in §5. De Vlaamse Nutsregulator kan deze voorwaarden voor de aansluiting op of de toegang tot het elektriciteitsdistributienet bovendien te allen tijde, al dan niet op verzoek van belanghebbenden, op eigen initiatief wijzigen of laten wijzigen volgens de procedure bepaald in §6. De voorwaarden voor datatoegang, vervat in de documenten vermeld in §2, zijn onderworpen aan de voorafgaandelijke goedkeuring van de Vlaamse Nutsregulator volgens de procedure bepaald in §5.

De Vlaamse Nutsregulator gaat na of de voorwaarden transparant, niet-discriminerend en evenredig zijn.

§4. [...]³

Artikel 4.3.63 TRDE bepaalt bijgevolg uitdrukkelijk dat elke wijziging van de regels dient overlegd en geconsulteerd te worden, en ter goedkeuring aan de Vlaamse Nutsregulator moet worden voorgelegd. Ook artikel 1.2.4 TRDE bepaalt dat de regels voor de marktprocessen van flexibiliteit – als operationele regels/procedures die bepalingen en voorwaarden omvatten die de toegang tot het net kunnen beperken – ter goedkeuring moeten worden voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

1.3. Voorwerp

Op 3 september 2025 werden de nieuwe versie van het contract FSP-DNB, de technische voorschriften C8/01, C8/05, C8/06 en de Marktgids flexibiliteit, samen met de resultaten van het stakeholderoverleg en de consultatie georganiseerd door Synergrid (zijnde het consultatieverslag en de aparte consultatiereacties), **ter goedkeuring** voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator. Deze documenten vormen het voorwerp van deze beslissing.

Documenten over flexibiliteit (**document release 3**) omvatten wijzigingen aan de Marktgids Flexibiliteit, de Synergrid-voorschriften C8/01, C8/05 en C8/06 en het FSP-DNB-contract, met – aldus Synergrid - als ‘doel de eerste implementatiestappen te zetten in overeenstemming met de roadmap die is vastgelegd in de ToE-ontwerpnota’. Specifiek omvatte de reikwijdte van document release 3:

- de verdere uitrol van het *Central Settlement Model* (*zie hieronder voor een korte toelichting van het begrip) voor mFRR op het distributienet, met opening op LS (op de hoofdmeter), en voor aFRR op alle spanningsniveaus;
- de uitrol van het *Corrected Model* (*zie hieronder voor een korte toelichting van het begrip) voor mFRR en aFRR op het transmissienet en het lokale transportnet;
- het stroomlijnen van FCR-processen;
- wijzigingen in de onboarding procedure voor CRM op LS;
- en wijzigingen aan het FSP-DNB-contract.

³ Voor de overige bepalingen, zie onder titel “1. Het contract FSP-DNB”.

Louter **ter informatie** heeft Synergrid nog enkele andere documenten overgemaakt aan de Vlaamse Nutsregulator, zijnde de volgende:

- De *Synergrid Explanatory note C8/07*. Dit Engelstalige document bevat een aantal verduidelijkingen van de context van FCR en aFFR. Dit document was ook ter beschikking van de marktpartijen tijdens de consultatie;
- De reacties ontvangen van marktpartijen op de informele consultatie van de **ToE-ontwerpnota** (*ToE design note*);
- De niet-confidentiële reacties ontvangen door Elia op de Elia consultatie van de *ToE rules*;

Deze laatste drie documenten maken niet het voorwerp van deze goedkeuringsbeslissing uit.

De **ToE-ontwerpnota** werd opgesteld tegen de achtergrond van een steeds toenemende behoefte aan flexibiliteit, grotendeels als gevolg van de voortschrijdende elektrificatie van verschillende eindtoepassingen van energie en de toenemende integratie van intermitterende energiebronnen. De ontwerpnota was specifiek bedoeld om expliciete flexibiliteit aangeboden door onafhankelijke FSP's voor balanceringsdoeleinden te faciliteren, door een kader te creëren dat een netgebruiker in staat stelt zijn flexibiliteit te valoriseren. Zoals marktpartijen in het verleden hebben aangegeven, zou een dergelijk kader volgens Synergrid twee kwesties moeten aanpakken: namelijk het probleem van gedeelde inkomsten voor de leverancier die actief is op een toegangspunt dat expliciete flexibiliteit levert, en anderzijds het onbalansprobleem voor de Balance Responsible Party (BRP) die met deze leverancier is geassocieerd. Het door Synergrid voorgestelde ToE-kader is erop gericht deze problemen aan te pakken door middel van een financiële compensatie en een correctie van de perimeter. Er werden in de nota twee ToE-modellen voorgesteld: **het Corrected Model (CM)*, waarbij de financiële compensatie zou plaatsvinden tussen individuele netgebruikers en hun leveranciers, en het **Central Settlement Model (CSM)*, waarbij de financiële compensatie plaatsvindt op geaggregeerd niveau, tussen leveranciers en Flexibility Service Providers (FSP's).

1.4. Voorafgaande traject

Het contract FSP-DNB, het technisch voorschrift C8/01 en de Marktguides flexibiliteit werden op vrijdag 30 juni 2023 een eerste keer binnen het kader van het traject van de document releases (als "document release 1")⁴ door Synergrid in naam en voor rekening van de Vlaamse distributienetbeheerders waarvoor Fluvius System Operator cv als werkmaatschappij optreedt, ter goedkeuring ingediend bij de Vlaamse Nutsregulator. Via de beslissing **BESL-2023-100** werd de goedkeuring van de drie documenten door de Vlaamse Nutsregulator geweigerd en werd er gevraagd aan de netbeheerders om tegen ten laatste 28 februari 2024 een nieuwe versie van de documenten in te dienen.⁵

⁴ De term "document release" wordt door de netbeheerders gehanteerd als het ter goedkeuring voorleggen van meerdere, gebundelde documenten in één keer, als alternatief voor het elk apart indienen van de documenten. Op die manier kan de regulator één beslissing nemen over meerdere documenten tegelijk.

⁵ BESL-2023-100 van de Vlaamse Nutsregulator met betrekking tot de goedkeuring van het contract FSP-DNB, de regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit ("Marktguides flexibiliteit") en het technisch voorschrift C8/01, zoals voorgelegd door Synergrid in naam en voor rekening van de Vlaamse distributienetbeheerders, te raadplegen op: <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/besl-2023-100> ("document release 1").

Op 15 december 2023 dienden de distributienetbeheerders, via Synergrid, een nieuwe versie in van de voormelde documenten. Bij de analyse van de gewijzigde versie van de drie, opnieuw ter goedkeuring voorgelegde documenten, stelde de Vlaamse Nutsregulator vast dat er grotendeels werd voldaan aan de voorwaarden uit de beslissing BESL-2023-100. Twee voorwaarden uit de beslissing BESL-2023-100 werden evenwel onvoldoende vervuld. Gelet op het voorgaande heeft de Vlaamse Nutsregulator beslist, bij beslissing **BESL-2024-12** om de documenten voorwaardelijk goed te keuren.⁶

Tegelijkertijd werd er door de distributienetbeheerders ondertussen reeds werk gemaakt van een volgende wijziging van de documenten (contract FSP-DNB, het technisch voorschrift C8/01 en de marktgids), samen met ook een wijziging van het technisch voorschrift C8/06 (de zogenaamde “document release 2”). Vier documenten werden, samen met de consultatiedocumenten, op 23 februari 2024 ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator. Op 6 mei 2024 nam de Vlaamse Nutsregulator zijn beslissing **BESL-2024-37**, waarin werd beslist om het contract FSP-DNB, de regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit (“Marktgids flexibiliteit”), het technisch voorschrift C8/01 en het technisch voorschrift C8/06, zoals voorgelegd binnen deze document release 2, goed te keuren tot en met 31 december 2025. Fluvius diende daarbij de gezamenlijke opmerkingen van de gewestelijke regulatoren te verwerken in de eerstvolgende ter goedkeuring voor te leggen versie van het contract FSP-DNB, de Marktgids flexibiliteit, het technisch voorschrift C8/01 en het technisch voorschrift C8/06, en dit eveneens tegen ten laatste 31 december 2025.

Op 3 september 2025 werden de nieuwe versie van het contract FSP-DNB, de technische voorschriften C8/01, C8/05 en C8/06 en de Marktgids flexibiliteit, samen met de resultaten van het stakeholderoverleg en de consultatie georganiseerd door Synergrid (zijnde het consultatieverslag en de aparte consultatiereacties), ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator. Deze documenten vallen onder de zogenaamde “document release 3”.

2. Analyse en beoordeling

De Vlaamse Nutsregulator beschikt over een ruime beoordelingsbevoegdheid ten aanzien van ter goedkeuring voorgelegde documenten, gezien zijn missie, taken en bevoegdheden.⁷

In casu gaat Vlaamse Nutsregulator na of de ter goedkeuring voorgelegde documenten conform de betrokken energieregelgeving zijn. In het bijzonder toetst Vlaamse Nutsregulator of het contract FSP-DNB, de technische voorschriften C8/01, C8/05, C8/06 en de Marktgids flexibiliteit, al dan niet voldoen aan de vereisten opgenomen in de artikelen 1.2.4, 2.3.20/1, 2.3.21 en 4.3.63 van het TRDE.

⁶ BESL-2024-12 van de Vlaamse Nutsregulator met betrekking tot het al dan niet vervullen van de voorwaarden uit de beslissing BESL-2023-100 van de Vlaamse Nutsregulator met betrekking tot de goedkeuring van het contract FSP-DNB, de regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit (“Marktgids flexibiliteit”) en het technisch voorschrift C8/01, zoals voorgelegd door Synergrid in naam en voor rekening van de Vlaamse distributienetbeheerders, te raadplegen op <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/besl-2024-12> (“document release 1b”).

⁷ Cf. hoofdstuk 2, afdeling 2 Decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator (hierna “VNR-decreet”).

2.1. Procedurele vereisten

2.1.1. Tijdigheid

Artikel 1.2.4 §2 van het TRDE vereist dat de documenten “voldoende ruim voorafgaand aan de beoogde inwerkingtreding ervan moet worden overgemaakt aan de Vlaamse Nutsregulator”.

De beslissing van de Vlaamse Nutsregulator in het kader van de beoordeling van document release 2 (BESL-2024-37) bevat in de conclusie en het beschikkend gedeelte eveneens volgende voorwaarde:

De regulatoren merken op dat de distributienetbeheerders stappen in de goede richting zetten en moedigen hen dan ook aan om die trend verder te zetten, en dit door een nieuwe, verbeterde en meer transparante versie van de documenten ter goedkeuring aan de regulatoren voor te leggen tegen ten laatste 31 december 2025, weliswaar rekening houdend met een redelijke termijn als beoordelingsperiode voor de regulatoren. Synergrid dient daarbij de opmerkingen uit de gezamenlijke commentaarnota bij de eerstvolgende versie van elkeen van de voorliggende documenten, en ten laatste tegen de voornoemde deadline, te verwerken.

Synergrid legde op 3 september 2025 bovenvermelde documenten ter goedkeuring voor. De Vlaamse Nutsregulator acht dit een voldoende redelijke termijn als beoordelingsperiode voor de regulatoren.

Conclusie: Deze procedurele voorwaarde werd vervuld. De documenten werden tijdig ingediend.

2.1.2. Stakeholderoverleg

Artikel 2.3.20/1 van het TRDE vereist dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders een transparant, participatief en gedocumenteerd stakeholdersoverleg houden met alle relevante marktdeelnemers.

De belanghebbenden werden geïnformeerd door middel van een stakeholderoverleg voorafgaand aan voornoemde publieke consultatie. Dit stakeholderoverleg vond plaats op vrijdag 16 mei 2025.

Het artikel uit het TRDE vereist een *gedocumenteerd* stakeholdersoverleg. De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat de ter goedkeuring voorgelegde documenten echter geen verslag van dit overleg bevatten. Op de website van Synergrid is evenwel de gehanteerde presentatie terug te vinden, samen met een beknopt verslag van dit overleg (binnen de *PDG Flexibiliteit*).⁸

Conclusie: De Vlaamse Nutsregulator acht deze procedurele voorwaarde vervuld.

2.1.3. Consultatie

Artikel 2.3.20/1 van het TRDE vereist dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders een consultatie van belanghebbenden organiseren, waarbij belanghebbenden op de meest efficiënte manier bereikt en geïnformeerd worden van het voorstel, opmerkingen op het voorstel kunnen formuleren, alsook geïnformeerd worden over de wijze waarop met deze opmerkingen werd omgegaan door de elektriciteitsdistributienetbeheerder, inclusief de omstandige motivering daarvan.

Tussen 20 januari 2025 en 28 februari 2025 organiseerde Synergrid een openbare raadpleging over de ontwerpnota Transfer of Energy (ToE) in naam van de Belgische TNB en DNB's.

⁸ <https://www.synergrid.be/nl/marktoverleg/pdg-flexibiliteit>.

Deze raadpleging rond de ToE-ontwerpnota werd gevolgd door de openbare raadpleging van documenten over flexibiliteit (document release 3), die liep van 16 mei 2025 tot 27 juni 2025.

Het doel van de ('informele') raadpleging over de **ontwerpnota Transfer of Energy (ToE)** was voor de TNB en DNB's om feedback van marktpartijen te verzamelen over het voorgestelde kader en de uitrolvolgorde, zodat het voorgestelde kader verder kon worden verfijnd. Negen marktpartijen hebben gereageerd op de ToE-ontwerpnota:

- Bnewable
- Centrica
- European Commodities
- FEBEG
- Febeliec
- Energy Pool,
- Flexcity,
- LIFEPOWR
- en één partij die aangaf anoniem te willen blijven.

Tijdens de openbare raadpleging over **document release 3** hebben vijf marktpartijen gereageerd:

- Bnewable
- Centrica
- Energy Pool
- FEBEG
- en Febeliec.

Bepaalde partijen hebben ook gevraagd om (delen van) hun reactie vertrouwelijk te houden; deze vertrouwelijke opmerkingen zijn dan ook niet opgenomen in het consultatierapport.

De belanghebbenden konden tijdens de consultatie opmerkingen formuleren en werden achteraf ook geïnformeerd over de reactie van de netbeheerders en kregen een bijbehorende motivering via de publicatie van het consultatieverslag, de ontvangen opmerkingen en de detaillijst met opmerkingen op de website van Synergrid.

Conclusie: Deze procedurele voorwaarde werd vervuld.

2.2. Inhoudelijke vereisten

De Vlaamse Nutsregulator spreekt zich in deze beslissing enkel uit over de aspecten die verbonden zijn aan zijn bevoegdheden. Hoewel bijvoorbeeld verschillende opmerkingen van de stakeholders verband houden met federale aspecten, zoals bv. de CREG-prijs, doet de Vlaamse Nutsregulator hier geen uitspraak over.

Verder doet de Vlaamse Nutsregulator bij wege van deze beslissing tevens geen uitspraak over het algemeen kader inzake de ToE-rules en de concrete invulling van het principe van energieoverdracht.

De Vlaamse Nutsregulator wenst daarbij wel te wijzen op bepaalde elementen inzake gewestelijke bevoegdheden die zijn gelinkt aan het dossier van de energieverdracht, waarbij de nood tot samenwerking ook door de Raad van State werd bevestigd.⁹ De Vlaamse Nutsregulator wenst hierbij dan ook uitdrukkelijk samen te werken met de CREG en de andere gewestelijke regulatoren om tot een coherente beslissing te komen.

2.2.1. Vereisten uit artikel 1.2.4, §3 TRDE

De Vlaamse Nutsregulator analyseert de voorliggende documenten in het licht van hun conformiteit met de vereisten inzake transparantie, niet-discriminatie en evenredigheid, zoals vermeld in artikel 1.2.4, §3 TRDE.

2.2.1.1. Transparantie

Transparantie in het kader van het bestuur is gericht op de visibiliteit, de publieke beschikbaarheid en de toegankelijkheid van documenten die verband houden met het optreden van de overheid.¹⁰ Vooralsnog bestaat er in het Belgisch bestuursrecht geen algemeen aanvaard transparantiebeginsel ten aanzien van alle besturen. In het Europees recht daarentegen spreekt men evenwel veelal van het 'transparantiebeginsel', als algemeen rechtsbeginsel.¹¹ Ten aanzien van de netbeheerders worden binnen het Europese energierecht dan ook frequent eisen inzake transparantie opgelegd.¹² Hoewel ook binnen het EU-recht een algemeen aanvaarde definitie van het transparantiebeginsel ontbreekt, kan men bij het transparantiebeginsel inzake publiekrecht toch aannemen dat het steeds betrekking heeft op de *beschikbaarheid*, de *toegankelijkheid* en de *duidelijkheid van informatie* over overheids-handelen.¹³ Het kan betrekking hebben op (de toegang tot) concrete bij de overheid berustende documenten, maar het kan ook gaan om *procedures waarvan duidelijk moet zijn hoe ze zullen verlopen*, of eisen die gesteld worden aan burgers en die helder moeten worden gecommuniceerd.¹⁴

De Vlaamse Nutsregulator wenst te zijn appreciatie uit te drukken voor de kwaliteit van het **marktconsultatierapport**, als aanvulling op de gedetailleerde antwoorden op de individuele consultatiereacties. Het rapport is transparant en gestructureerd, en bevat omstandige en genuanceerde motiveringen.

⁹ Adv.RvS. 19 december 2023 over een voorontwerp van wet 'tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt met betrekking tot de uitwisseling van energie', nr. 74.659/.

¹⁰ M. LODGE en L. STIRTON, "Accountability in the regulatory state" in R. BALDWIN, M. CAVE en M. LODGE (eds), *The Oxford Handbook of Regulation*, Oxford, Oxford University Press, 2010, (349) 352.

¹¹ Dat het transparantiebeginsel gezien wordt als een algemeen rechtsbeginsel kan worden afgeleid uit de rechtspraak van het Hof van Justitie, zie bij wijze van voorbeeld HvJ 13 september 2007, nr. C-260/04, ECLI:EU:C:2007:508.

¹² Zie bijvoorbeeld art. 13 van de Elektriciteitsverordening (2019/943): 1. Redispatching van productie en redispatching van vraagrespons is gebaseerd op objectieve, *transparante* en niet-discriminerende criteria. Redispatching staat open voor alle productietechnologieën, energieopslag en alle vraagrespons, met inbegrip van deze die in andere lidstaten zijn gevestigd, tenzij dit uit technisch oogpunt niet haalbaar is. Zie verder ook art. 31(5) Vierde Elektriciteitsrichtlijn: Distributiesysteembeheerders fungeren als neutrale marktfacilitators door de energie in te kopen die zij gebruiken om energieverliezen te dekken en te voorzien in de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten in hun systeem, volgens *transparante*, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures, wanneer zij deze functie vervullen, en artikel 31(6): 6. Wanneer een distributiesysteembeheerder verantwoordelijk is voor de aankoop van producten en diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van het distributiesysteem, zijn de *regels* die hij daartoe vaststelt objectief, *transparant* en niet-discriminerend, en worden deze opgesteld in overleg met de transmissiesysteembeheerders en andere relevante marktdeelnemers; en artikel 31(7): Bij het verrichten van de in lid 6 bedoelde taken koopt de distributiesysteembeheerder de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten aan die nodig zijn voor zijn systeem, volgens *transparante*, niet-discriminerende en marktgerichte procedures [...]. Zie ook artikel 32(1): De distributiesysteembeheerders kopen dergelijke diensten aan volgens *transparante*, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures, tenzij de regulerende instanties hebben vastgesteld dat de aankoop van dergelijke diensten economisch niet efficiënt is of dat een dergelijk aankoop zou leiden tot ernstige marktverstoringen of meer congestie.

¹³ A. BUIJZE, "Waarom het transparantiebeginsel maar niet transparant wil worden", *NtER* 2011, nr. 7, 241.

¹⁴ A.W.G.J. Buijze en R.J.G.M. Widdershoven, 'De Awb en EU-recht: het transparantiebeginsel', in: T. Barkhuysen, W. den Ouden en J.E.M. Polak (red.), *Bestuursrecht harmoniseren: 15 jaar Awb*, Den Haag, Boom Juridische uitgevers 2010, p. 589-607.

Daarnaast verwijst de Vlaamse Nutsregulator naar zijn **voorwaarden m.b.t. transparantie** opgelegd in de VNR-beslissing **BESL-2024-37**, en erkent dat al deze voorwaarden vervuld werden (zoals in detail besproken onder Titel 2.2.3).

Tot slot verwijst de Vlaamse Nutsregulator naar enkele **kleinere punctuele opmerkingen** in de **gezamenlijke nota** met commentaar van de regionale regulatoren met betrekking tot de transparantie van document release 3. Daarnaast zijn er ook een aantal opmerkingen met betrekking tot **aansprakelijkheden** (art. 8 uit het contract FSP-DNB). Al deze opmerkingen zijn terug te vinden in de gezamenlijke commentaarnota in bijlage bij deze beslissing.

Conclusie: De Vlaamse Nutsregulator acht deze voorwaarde vervuld, op voorwaarde dat Synergrid de opmerkingen uit de gezamenlijke commentaarnota van de gewestelijke regulatoren verwerkt in de eerstvolgende ter goedkeuring ingediende versie van elkeen van de voorliggende documenten.

2.2.1.2. Niet-discriminatie

In zijn meest gehanteerde betekenis wordt het gelijkheidsbeginsel geformuleerd als een vereiste van materiële gelijkheid, met oog voor differentiatie.¹⁵ Volgens vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof kan de gelijkheidstoets als volgt geformuleerd worden: *“De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel;”*¹⁶ Omgekeerd mogen wezenlijk verschillende categorieën van personen niet identiek behandeld worden, behoudens redelijke verantwoording.¹⁷

Conclusie: Aan deze voorwaarde lijkt te zijn voldaan.

2.2.1.3. Evenredigheid

Met het beginsel wordt bedoeld dat elke uitoefening van bevoegdheid door welke overheid ook met terughoudendheid moet plaatsvinden, d.w.z. alleen wanneer zij *nuttig en noodzakelijk* is voor de verwezenlijking van het met de bevoegdheid *nagestreefde doel* en wanneer het ermee bereikte resultaat *niet buiten verhouding staat tot het nadeel* dat met die bevoegdheidsuitoefening aan een ander beschermenswaardig belang of aan een andere bevoegdheidssfeer wordt berokkend. In het criterium ligt een drievoudige standaard besloten. In de eerste plaats moet de uitoefening van bevoegdheid *nuttig en relevant* zijn, d.w.z. zij moet de doelstelling waarvoor ze gegeven is, helpen verwezenlijken. Verder moet zij *noodzakelijk en onmisbaar* zijn, in die zin dat, wanneer de bevoegdheid op verschillende manieren kan worden gebruikt die alle even nuttig zijn om het gestelde doel te (helpen) verwezenlijken, die vorm van bevoegdheidsuitoefening moet worden verkozen die het *minst nadeel* toebrengt aan een ander beschermenswaardig doel of belang.

¹⁵ P.POPELIER, *Procederen voor het Grondwettelijk Hof*, Antwerpen, Intersentia, 2008, 103.

¹⁶ P.POPELIER, *Procederen voor het Grondwettelijk Hof*, Antwerpen, Intersentia, 2008, 103, met verwijzing naar het arrest Arbitragehof, 13 oktober 1989, nr. 23/89 (Biorim).

¹⁷ Zie bijvoorbeeld GwH, 19 september 2007, nr. 115/2007.

Ten slotte moet de bevoegdheidsuitoefening *proportioneel* zijn, d.w.z. dat het nadeel dat aan een ander beschermenswaardig doel of belang wordt toegebracht, niet onevenredig groot is vergeleken met het voordeel dat de uitoefening van bevoegdheid voor de ermee nagestreefde doelstelling oplevert.¹⁸

2.2.1.3.1. Implementatie CSM/CM

Een belangrijk discussiepunt in het kader van document release 3, is de keuze tussen het CSM of het CM als standaardmodel. Verscheidene marktpartijen (met name BNewable, Centrica, European Commodities, FEBEG, Energy Pool en LIFEPOWER) zijn sterke voorstander van CM als standaardmodel. Dit neemt niet weg dat naast CM ook CSM zijn nut kan hebben, zoals erkend door Febeliec, en zoals bevestigd door Synergrid in het consultatierapport, mede op basis van de inzichten uit de VITO-studie. Alle argumenten en overwegingen in rekening nemend, lijken de netbeheerders wel overwogen te opteren voor een pragmatische aanpak. CSM wordt daarbij initieel zo snel mogelijk beschikbaar gemaakt voor alle spanningsniveaus (gegeven de sneller mogelijke uitrol). Daarnaast wordt CM verder in overweging genomen aan de hand van onder meer een pre-implementatiefase en bijhorende casepaper over de manier waarop het CM kan functioneren en uitgerold worden voor laagspanning en middenspanning. Dit alles wordt met de nodige (hogere) urgentie bekeken. Daarnaast is men van plan om de eerste ervaringen met het CM voor hoogspanning af te wachten en in rekening te brengen.

De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt deze weloverwogen, pragmatische, stapsgewijze en evenredige aanpak – zonder daarmee een uitspraak te doen over de concrete inhoudelijke keuzes, impact en gevolgen die gelinkt zijn aan de keuze van het ene model boven het andere model. De inhoudelijke beoordeling nemen we op met de andere regulatoren in het kader van de beoordeling van de ToE-rules.

Om de vinger aan de pols te houden van de verdere ontwikkelingen en verbeteringen, vraagt de Vlaamse Nutsregulator om een return-on-experience uit te voeren en een bijhorend evaluatierapport op te leveren, tegen ten laatste 15 januari 2027. De Vlaamse Nutsregulator vraagt ook om hem en de marktpartijen in tussentijd actief op de hoogte te houden van relevante vorderingen.

2.2.1.3.2. Noodzaak NFS studie

Verscheidene marktpartijen (o.a. Bnewable, Febeliec) stellen in hun consultatiereactie de noodzaak van een *Network Feasibility Study* (NFS) als onderdeel van het onboardingproces in vraag. De netbeheerders stelden daarop dat een NFS een belangrijk instrument is om de operationele veiligheid van het net te garanderen.

De Vlaamse Nutsregulator treedt de netbeheerders hierin bij, en verwijst daarbij naar art. 182 §4 en §5 SOGL.

¹⁸ W. VAN GERVEN, DE BEGINSELEN, SUBSIDIARITEIT, EVENREDIGHEID EN SAMENWERKING, IN HET EUROPESE GEMEENSCHAPSRECHT, RW 1991-1992- nr. 36- 9 mei 1992.

4. Tijdens de prekwalificatie van de op zijn distributiesysteem aangesloten reserveleverende eenheid of groep heeft elke reserveconnecterende DSB en elke intermediaire DSB het recht om, in samenwerking met de TSB, limieten vast te stellen wat betreft de levering van reserves werkzaam vermogen in zijn distributiesysteem of om de levering van reserves werkzaam vermogen in zijn distributiesysteem uit te sluiten op basis van technische redenen, zoals de geografische locatie van de reserveleverende eenheden en reserveleverende groepen.

5. Elke reserveconnecterende DSB en elke intermediaire DSB heeft het recht om, in samenwerking met de TSB, voorafgaand aan de activering van reserves tijdelijke limieten vast te stellen met betrekking tot de levering van reserves werkzaam vermogen die zich in zijn distributiesysteem bevinden. De respectieve TSB's komen met hun reserveconnecterende DSB's en intermediaire DSB's de toepasselijke procedures overeen.

Daaruit moet worden afgeleid dat het voorzien van een NFS inderdaad een geoorloofde en evenredige maatregel is. Dit neemt niet weg dat de Vlaamse Nutsregulator Synergrid aanspoort om het proces van de NFS verder trachten te verbeteren. Zo wenst de Vlaamse Nutsregulator aan Synergrid te vragen om te onderzoeken of het wenselijk is – zowel vanuit het standpunt van de netbeheerder als vanuit het standpunt van de netgebruiker – om te evolueren richting een meer dynamisch/frequent proces, in plaats van een jaarlijkse evaluatie. Ook vraagt de Vlaamse Nutsregulator aan Synergrid om te onderzoeken hoe het proces van het uitvoeren van een NFS verbeterd kan worden om de impact op de betrokken netgebruikers te minimaliseren (onder meer wat betreft administratie en doorlooptijd). De Vlaamse Nutsregulator vraagt om al deze aspecten eveneens verder te onderzoeken binnen de gevraagde return-on-experience met bijhorend evaluatie rapport, tegen ten laatste 15 januari 2027. De Vlaamse Nutsregulator vraagt ook om hem en de marktpartijen in tussentijd actief op de hoogte te houden van relevante vorderingen.

2.2.1.3.3. Opgelegde meetvereisten

Een ander belangrijk (blijvend) discussiepunt, is de noodzaak van naleving van de MID. Verschillende belanghebbenden (o.a. Centrica) zetten hier vraagtekens bij in hun consultatiereactie. In hun reactie hierop poneren de netbeheerders dat naleving van de MID een integraal onderdeel van het wettelijk kader is. Ook stellen zij dat de uitrol van het ToE-kader inhoudt dat er een brug wordt geslagen tussen de expliciete flexibiliteitsmarkt en de leveringsmarkt, wat een afstemming van de meetvereisten op deze twee markten lijkt te vereisen.

De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat in het antwoord van Synergrid in het consultatierapport geen melding wordt gemaakt van de aangekondigde studie van Elia over de meet- en communicatie-eisen voor leveringspunten aangesloten op laagspanning die balanceringsdiensten leveren, en van de mogelijkheden om deze eisen te versoepelen zonder de kwaliteit van de dienstverlening te schaden (cf. aangekondigd tegen eind 2025 in de brief die door Synergrid op 7 februari 2025 aan de Vlaamse Nutsregulator werd bezorgd). De Vlaamse Nutsregulator gaat ervan uit dat de inzichten uit deze studie verwerkt zullen worden in een volgende ter goedkeuring voor te leggen versie volgend op de publicatie van deze studie.

Om de vinger aan de pols te houden van de verdere ontwikkelingen en verbeteringen, vraagt de Vlaamse Nutsregulator om ook dit aspect onderdeel te laten uitmaken van de gevraagde return-on-experience met bijhorend evaluatie rapport, op te leveren tegen ten laatste 15 januari 2027, voor zover op dat moment de inzichten uit de studie nog niet verwerkt zouden zijn in een nieuwe versie van de betreffende documenten. De Vlaamse Nutsregulator vraagt om hem en de marktpartijen ook wat betreft dit aspect in tussentijd actief op de hoogte te houden van relevante vorderingen.

2.2.1.3.4. Combineerbaarheid met energiedelen

De netbeheerders stellen binnen document release 3 het principe voorop dat expliciete flexibiliteit met ToE niet combineerbaar is met energiedelen. De bijhorende verantwoording is dat expliciete flexibiliteit op laagspanning en energiedelen momenteel allebei nichemarkten zijn en dat het mogelijk maken van deze combinatie een grote mate van complexiteit met zich mee zou brengen. Verder zou de inzet van middelen voor de implementatie en het onderhoud van een niche binnen een niche momenteel niet aangewezen zijn. De netbeheerders spreken daarbij wel een engagement uit om deze niet-combineerbaarheid periodiek te herevalueren.

De Vlaamse Nutsregulator begrijpt deze pragmatische aanpak. Om dit engagement qua her-evaluatie verder op te kunnen volgen, vraagt de Vlaamse Nutsregulator om ook de (niet-)combineerbaarheid van expliciete flexibiliteit met ToE en energiedelen verder te onderzoeken binnen het kader van de hierboven gevraagde return-on-experience met bijhorend evaluatie rapport, op te leveren ten laatste 1 jaar na de inwerkingtreding van document release 3. De Vlaamse Nutsregulator vraagt voor dit aspect eveneens om hem en de marktpartijen in tussentijd actief op de hoogte te houden van relevante vorderingen.

Conclusie: Gegeven de weloverwogen stapsgewijze aanpak van Synergrid wat betreft bovenvermelde aspecten, en gelet op de voorzienere verdere opvolging (van onder meer het gekozen standaardmodel (zie Titel 2.2.1.3.1), de opgelegde meetvereisten (zie Titel 2.2.1.3.3) en de combineerbaarheid met energiedelen (zie Titel 2.2.1.3.4)) via de gevraagde return-on-experience met bijhorend evaluatie rapport, acht de Vlaamse Nutsregulator deze voorwaarde vervuld.

2.2.2. Vereisten uit de artikelen 2.3.21, §1 en 4.3.63, §2 en §7 TRDE

De door Fluvius voorgelegde documenten zijn volgens analyse van de Vlaamse Nutsregulator conform de vereisten uit artikel 2.3.21 §1 TRDE (contract FSP-DNB) en 4.3.63 §2 en §7 TRDE (Marktgids flexibiliteit).

Conclusie: Aan de opgelegde inhoudelijke vereisten werd voldaan.

2.2.3. Voorwaarden uit de beslissing BESL-2024-37

In de beslissing **BESL-2024-37** werd het volgende opgenomen:

“De regulatoren merken op dat de distributienetbeheerders stappen in de goede richting zetten en moedigen hen dan ook aan om die trend verder te zetten, en dit door een nieuwe, verbeterde en meer transparante versie van de documenten ter goedkeuring aan de regulatoren voor te leggen tegen ten laatste 31 december 2025, weliswaar rekening houdend met een redelijke termijn als beoordelingsperiode voor de regulatoren. Synergrid dient daarbij de opmerkingen uit de gezamenlijke commentaar nota bij de eerstvolgende versie van elkeen van de voorliggende documenten, en ten laatste tegen de voornoemde deadline, te verwerken”.

De Vlaamse Nutsregulator gaat in onderstaande titels dan ook na of de netbeheerders, via Synergrid, de opmerkingen/voorwaarden uit de gezamenlijke commentaar nota vanwege de gewestelijke regulatoren al dan niet correct hebben doorgevoerd. De Vlaamse Nutsregulator maakt daarbij een opdeling naar gelang de aanpak die daarbij door Synergrid gehanteerd werd.

Synergrid stuurde met name op **7 februari 2025** een **brief** naar de Vlaamse Nutsregulator met daarin de melding dat sommige opmerkingen uit de gezamenlijke commentaarnota niet (meer) relevant zouden zijn en daarom geen gevolgen dienden te ressorteren. De Vlaamse Nutsregulator stuurde daarop, op **28 mei 2025** – na grondige analyse – tevens een **brief** richting Synergrid met zijn al dan niet akkoord op de standpunten vanwege Synergrid.

2.2.3.1. Voorwaarden die Synergrid heeft aangepast

Voor een uitvoerige beschrijving van de opmerkingen die binnen het kader van de “document release 2” werden gemaakt door de gewestelijke regulatoren, verwijzen we naar de **gezamenlijke nota** die samen met de beslissing BESL-2024-37 werd gepubliceerd binnen de documentendatabank van de Vlaamse Nutsregulator.¹⁹ Hieronder wordt louter verwezen naar de nummering van de desbetreffende opmerkingen, waarbij melding wordt gemaakt of Synergrid hier al dan niet gevolg heeft aan gegeven.

► **C8/01**

- **Opmerking 2.1.1.** – deze opmerking werd verwerkt (versie is nu versie nummer 16);
- **Opmerking 2.1.2** – deze opmerking werd verwerkt (procedure via Flexhub en API is verduidelijkt, met ook een link naar de Marktgid's flexibiliteit);

► **C8/06**

- **Opmerking 2.2.1** – deze opmerking werd verwerkt (versie is nu versie nummer 2.0);
- **Opmerking 2.2.2** – deze opmerking werd verwerkt ;
- **Opmerking 2.2.4** – deze opmerking werd verwerkt (het woord firmware werd opgenomen)
- **Opmerking 2.2.5** – deze opmerking werd verwerkt (er wordt nu verwezen naar de documenten beschikbaar op de Elia website (bvb: “aFRR - Communication Requirements”;evens werd toegevoegd: “Niet-naleving van deze KPI's kan leiden tot diskwalificatie van de FSP”);
- **Opmerking 2.2.6** – deze opmerking werd verwerkt (de zinnen m.b.t. de overgangsfase (i.e., introductie van de finale productieomgeving) werden geschrapt; Disaster Recovery Plan van de IT infrastructuur werd toegevoegd).

► **Marktgid's flexibiliteit**

- **Opmerking 2.3.1** – deze opmerking werd verwerkt ;
- **Opmerking 2.3.2** – deze opmerking werd verwerkt ;
- **Opmerking 2.3.3** – deze opmerking werd verwerkt ;
- **Opmerking 2.3.4** – deze opmerking werd verwerkt (bij de procedure via API wordt nu verwezen naar bijlage 9 en er wordt geëxpliciteerd dat “stappen 1 Verzoek Identificatie Leveringspunt tot en met 5 Ontvangst EAN Leveringspunt in paragraaf ‘Verloop’” niet van toepassing zijn);
- **Opmerking 2.3.5** – deze opmerking werd verwerkt (door toevoeging van “ontvangt de FSP van de DNB informatie over het negatieve resultaat, hetzij via e-mail, hetzij door het Flexhub portaal te raadplegen”);
- **Opmerking 2.3.6** – deze opmerking werd verwerkt (de verwijzing naar de FSP werd geschrapt en er werd een definitie opgenomen van gedeclareerd NRP);
- **Opmerking 2.3.7** – deze opmerking werd verwerkt (er werd verduidelijkt in Tabel 5 dat de validatie gelinkt is aan het bestaan van een ToE overeenkomst met de BRP).

¹⁹ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/besl-2024-37>

- **Opmerking 2.3.8** – deze opmerking werd verwerkt ;
- **Opmerking 2.3.9** – deze opmerking werd verwerkt (er werd een limitatieve lijst aan validaties opgenomen)
- **Opmerking 2.3.10** – deze opmerking werd verwerkt (er werd een limitatieve lijst aan validaties opgenomen)

► **Contract FSP-DNB**

- **Opmerking 2.4.1** – deze opmerking werd verwerkt;
- **Opmerking 2.4.2** – deze opmerking werd verwerkt;
- **Opmerking 2.4.3** – deze opmerking werd verwerkt;
- **Opmerking 2.4.4** – deze opmerking werd verwerkt;

► **Publieke consultatie**

- **Opmerking 2.5.1** – deze opmerking werd verwerkt;
- **Opmerking 2.5.3** – deze opmerking werd verwerkt;

2.2.3.2. Voorwaarden die volgens Synergrid niet moesten doorgevoerd worden (cf. brief 7 februari 2025) en waar VNR mee akkoord was (cf. brief van 28 mei 2025)

- ***Opmerking 2.3.11:** waarbij vragen worden gesteld bij de delegatie van wettelijke taken van de distributienetbeheerder bij het tot stand komen van Low Voltage Delivery Point Groups.*

Synergrid - De netbeheerders geven aan dat er hier geen sprake is van een delegatie, aangezien het hier louter gaat om een aggregaat van leveringspunten van flexibiliteit.

Vlaamse Nutsregulator volgt deze redenering en acht het dus overbodig om deze opmerking mee te nemen in een volgende versie van de regels.

Conclusie: De opmerking moest niet worden verwerkt.

2.2.3.3. Voorwaarden die volgens Synergrid niet moesten doorgevoerd worden (cf. brief 7 februari 2025) en waar VNR niet mee akkoord was (cf. brief van 28 mei 2025)

- ***Opmerking 2.1.3:** vraag tot precisering van de operationele beperkingen van bijlage 4 bij het technisch voorschrift C8/01, en hoe deze toepasbaar zijn op een distributienetgebruiker;*

Synergrid voert hierbij aan dat het gaat om operationele beperkingen van het distributienetwerk zelf, waarbij wordt gecontroleerd of deze niet geschonden worden als de distributienetgebruiker binnen de bepalingen van zijn aansluitingscontract – flexibiliteit activeert.

Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat er aanpassingen/toevoegingen gebeurden aan de bijlage, om de inhoud ervan verder te verduidelijken, alsook de toepasbaarheid ervan op een distributienetgebruiker. De netbeheerders hebben waar mogelijk de technische criteria eveneens verder geconcretiseerd/gekwantificeerd, of hebben transparant verantwoord waarom een exacte kwantificatie ontbreekt (bvb. " Deze grenzen zijn specifiek per asset en worden bepaald door het intern beleid van de netbeheerder.").

Conclusie: Deze opmerking werd door Synergrid verwerkt.

- **Opmerking 2.2.3:** *stelde dat de vereisten met betrekking tot de nauwkeurigheid van meetapparatuur te weinig rekening houden met het standpunt van de klanten. Daarnaast werd gevraagd dat de technische vereisten beter gepreciseerd zouden worden.*

Synergrid - Als feedback hierop informeerden de distributienetbeheerders dat Elia op dat moment aan een studie werkt van de meet- en communicatie-eisen voor leveringspunten aangesloten op laagspanning die balanceringsdiensten leveren. Ook gaven de netbeheerders aan dat het niet duidelijk is welke elementen meer precisie vereisen.

Vlaamse Nutsregulator - Gezien die toen lopende studie, is de Vlaamse Nutsregulator van mening dat het aanvaardbaar is om voor deze opmerking de vraag in artikel 2 van beslissing BESL-2024- 37 om de opmerking te verwerken in de eerstvolgende ter goedkeuring voor te leggen versie, voorlopig te laten vallen. De Vlaamse Nutsregulator benadrukt hierbij dat deze voorwaarde wel verwerkt moet worden in de eerstvolgende herziening volgend op de publicatie van de hierboven vermelde studie van Elia.

Conclusie: Deze voorwaarde wordt niet langer van toepassing geacht op de huidige ter goedkeuring voorliggende documenten (maar wel op een volgende toekomstige, ter goedkeuring voor te leggen versie).

- **Opmerking 2.5.2:** *waarbij de regulatoren vroegen om de opmerking inzake GDPR van FEBEG grondig te weerleggen.*

Synergrid - Om tegemoet te komen aan deze opmerking zal onderstaande, meer uitgebreide reactie worden toegevoegd aan het consultatieverslag van document release 2.

“The FSP-DSO contract and the flexibility framework that is put in place contains the necessary measures to safeguard the privacy of the customer. In order to act as FSP on behalf of the customer, the FSP needs to get a mandate from the grid user, according to the template published on the Synergrid website. This mandate allows the DSO to send the communication that would normally be sent to the customer to the FSP. This mandate also includes a clause on the access of the FSP to measurement data and computation results. By signing the mandate, the grid user gives permission to share the necessary data to the FSP to fulfil his tasks. Article 7 of the FSP-DSO contract clearly stipulates that in order to get additional data, the FSP needs to sign a separate data access contract with the DSO. The information that is provided to the FSP is described in the market guide flexibility. The procedures in this market guide take into account the minimalist principle of GDPR, in the sense that we maximally strive to avoid sharing and duplicating raw 15' measurement data with FSP and FRP. When possible, only results of computations (e.g. NRP for CRM) are shared, not the underlying 15' values. Article 9 of the FSP-DSO contract further requires that, prior to sharing personal data, an agreement is required between the FSP and the DSO which contains conditions and measures for the treatment and protection of this personal data.”

Vlaamse Nutsregulator heeft twee bedenkingen bij deze uitgebreide reactie:

1. Voor het verkrijgen van *additional data* door de FSP (= meer dan de ‘necessary data’ in de gezamenlijke reactie vermeld?) verwijst Fluvius naar het afsluiten van een datatoegangscontract met de distributienetbeheerder. Datatoegang wordt beschreven in de Titel V - Datacode van het Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit (TRDE).

Op vandaag bepaalt de datacode dat FSP's geen beroep kunnen doen op datatoegang om via een datatoegangscontract data te verkrijgen.

Uit het samenlezen van diverse bepalingen²⁰ volgt dat FSP's geen datatoegang op basis van het datatoegangscontract kunnen verkrijgen. De definitie van datatoegang verwijst specifiek naar "een andere partij" (art. 4.1.22/5, punt 5°) en dus niet naar de overige partijen opgesomd in art. 4.1.22/5° van het Energiedecreet. Typevoorbeelden zijn energiedienstverleners.

2. Wat GDPR betreft, lezen we dat het gaat om *additional data*. Bijgevolg gaan we ervan uit dat dat dan extra data betreft die Fluvius enkel gaat verwerken als dat noodzakelijk is voor de overeenkomst? Bij sommige diensten is dit noodzakelijk, bij andere niet? Verder lezen we: *"The procedures in this market guide take into account the minimalist principle of GDPR, in the sense that we maximally strive to avoid sharing and duplicating raw 15' measurement data with FSP and FRP. When possible, only results of computations (e.g. NRP for CRM) are shared, not the underlying 15' values."* Wie beslist wanneer het mogelijk is en ligt dat dan bij aanvang vast? Is de klant op de hoogte? Verder: *"Article 9 of the FSP-DSO contract further requires that, prior to sharing personal data, an agreement is required between the FSP and the DSO which contains conditions and measures for the treatment and protection of this personal data."* We nemen hierbij aan dat beide partijen in deze context kwalificeren als verwerkingsverantwoordelijken en dat in de hogervermelde overeenkomst elkaars rechten, plichten, verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid worden vastgelegd.

Conclusie: De Vlaamse Nutsregulator neemt dit punt verder apart op met Fluvius, los van deze beslissing, aangezien dit kadert in een bredere discussie.

- **Opmerking 2.5.4:** *benadrukken de regulatoren dat alle vragen van de marktpartijen, ook vertrouwelijke, operationele vragen, als inzicht kunnen dienen ter verduidelijking van de bestaande consultatie, en wijzen de regulatoren de netbeheerders op de precontractuele informatieverplichtingen.*

²⁰ Art. 5.1.1 TRDE Informatieve toegang tot gegevens is het recht op toegang tot gegevens als bedoeld in Artikel 4.1.22/5 van het Energiedecreet, met uitzondering van: • de gemandateerden van partijen die conform Artikel 7.2.1, §1 van het Energiedecreet aan energiedelen doen; • de gemandateerden van actieve afnemers die conform Artikel 7.2.2, §2 van het Energiedecreet aan peer-to-peerhandel van groene stroom doen; • de partijen opgesomd Artikel 4.1.22/5, 3° van het Energiedecreet met uitzondering van de VREG.

art. 1.1.2, punt 25 van het TRDE: 25. Datatoegang: het recht op informatieve toegang tot gegevens als bedoeld in art. 5.1.1 door partijen vermeld in Artikel 4.1.22/5, 5° van het Energiedecreet, met uitzondering van informatieve toegang tot gegevens door die partijen in het kader van hoofdstuk VIII van de datacode;

Artikel 4.1.22/5 van het Energiedecreet bepaalt: Artikel 4.1.22/5. (01/01/2025 - ...) De netbeheerder of zijn werkmaatschappij verleent, met inachtneming van het tweede lid en hetgeen bepaald is in artikel 4.1.8/2, aan de volgende partijen toegang tot de gegevens verzameld uit de digitale, elektronische of analoge meter: 1° de overheden voor de gegevens die ze gemachtigd zijn te kennen uit hoofde van een wet, een decreet of een ordonnantie; 2° de instellingen en de natuurlijke personen of rechtspersonen voor de informatie die ze nodig hebben om de opdrachten van algemeen belang te vervullen die hun zijn toevertrouwd door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie; 3° distributienetbeheerders en hun werkmaatschappij, beheerders van een gesloten distributienet, de transmissienetbeheerder, de vervoeronderneming, de beheerder van het plaatselijk vervoernet, producenten, leveranciers, tussenpersonen, bevrachters, dienstverleners van flexibiliteit, aggregatoren, evenwichtsverantwoordelijken en de Vlaamse Nutsregulator; 4° de netgebruiker en in voorkomend geval de natuurlijke persoon van wie de persoonsgegevens worden verwerkt; 5° een andere partij, op voorwaarde dat de netgebruiker en in voorkomend geval de natuurlijke persoon van wie de persoonsgegevens worden verwerkt, toestemming heeft gegeven aan die partij; 6° elke partij voor zover de gegevens die worden verwerkt volledig geanonimiseerd zijn. De netbeheerder of zijn werkmaatschappij verleent de partijen, vermeld in het eerste lid, alleen toegang tot die gegevens die strikt noodzakelijk zijn om hun respectieve taken uit te oefenen. Die gegevens zijn toereikend, ter zake dienend en niet overmatig ten opzichte van de doeleinden waarvoor ze gebruikt zullen worden. De Vlaamse Regering kan nadere voorwaarden en modaliteiten vastleggen met betrekking tot de gegevensuitwisseling tussen netbeheerder of zijn werkmaatschappij en de andere gelegitimeerde partijen.

Synergrid - De netbeheerders verzekeren de regulatoren ervan dat alle commentaren van alle marktpartijen in overweging worden genomen om iteratief verduidelijkingen of optimalisaties aan te brengen in het geheel aan documenten dat de werking van de flexibiliteitsmarkt beschrijft. De netbeheerders wensen ook te verduidelijken dat zij steeds bereid zijn om in te gaan op vragen van (prospectieve) marktpartijen naar informatie of verduidelijking, voor zover mogelijk binnen het kader van privacy en confidentialiteit.

Vlaamse Nutsregulator stelt echter vast dat deze feedback haaks staat op de reactie van Fluvius op de ontvangen consultatiereacties, waar expliciet wordt vermeld dat Fluvius pas informatie zal delen na het ondertekenen van het FSP-DNB contract. De Vlaamse Nutsregulator benadrukt hierbij dat het verkrijgen van toereikende informatie ook voorafgaandelijk moet gegarandeerd zijn.

Conclusie: De Vlaamse Nutsregulator volgt dit punt nauwgezet verder op in de bredere context van zijn toezicht op de netbeheerders.

3. Conclusie

Gelet op bovenstaande analyse stelt de Vlaamse Nutsregulator vast dat er nog een aantal punctuele opmerkingen gemaakt kunnen worden met betrekking tot de transparantie van de documenten. Deze opmerkingen worden weergegeven in de gezamenlijke commentaarnota van de gewestelijke regulatoren. Daarenboven zijn er nog een aantal essentiële opmerkingen inzake aansprakelijkheden die verholpen dienen te worden (voor Vlaanderen, in lijn te brengen met de opmerkingen die door de Vlaamse Nutsregulator reeds werden geformuleerd in het kader van zijn beslissing van 5 september 2025 met betrekking tot de “Algemene Voorwaarden in het kader van de levering van flexibiliteit- en ondersteunende diensten”, nl. BESL-2025-28).

Deze opmerkingen dienen door Synergrid verwerkt te worden tegen **een eerstvolgende, ter goedkeuring voor te leggen, versie** van deze documenten.

Daarnaast wenst de Vlaamse Nutsregulator de vinger aan de pols te houden om verdere ontwikkelingen en verbeteringen bij volgende onderwerpen te stimuleren:

- Implementatie CSM/CM;
- Noodzaak van een NFS-studie;
- Opgelegde meetvereisten;
- Combineerbaarheid met energiedelen.

De Vlaamse Nutsregulator vraagt dan ook een **return on experience**, met waar gevraagd een ook een bijhorend **evaluatie rapport**, tegen ten laatste **15 januari 2027**. De Vlaamse Nutsregulator vraagt ook om hem en de marktpartijen in tussentijd **actief op de hoogte te houden** van relevante vorderingen.

Het contract FSP-DNB, de regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit (“Marktgids flexibiliteit”), het technisch voorschrift C8/01, het technisch voorschrift C8/05 en het technisch voorschrift C8/06 (gebundeld getiteld “Document release 3”), zoals voorgelegd door Synergrid in naam en voor rekening van de Vlaamse distributienetbeheerders, worden bijgevolg **voorwaardelijk goedgekeurd**.

Beschikkend gedeelte

Vlaamse Nutsregulator beslist:

Artikel 1. Het contract FSP-DNB, de regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit (“Marktgids flexibiliteit”), het technisch voorschrift C8/01, het technisch voorschrift C8/05 en het technisch voorschrift C8/06 (gebundeld getiteld “Document release 3”), zoals voorgelegd door Synergrid in naam en voor rekening van de Vlaamse distributienetbeheerders, **goed te keuren onder volgende voorwaarden:**

- De opmerkingen uit de gezamenlijke commentaarnota van de gewestelijke regulatoren te verwerken tegen de eerstvolgende ter goedkeuring ingediende versie van de documenten;
- Een *return on experience* en een bijhorende evaluatierapport (waar gevraagd) in te dienen tegen ten laatste 15 januari 2027 met betrekking tot (1) Implementatie CSM/CM; (2) Noodzaak van een NFS-studie (3) Opgelegde meetvereisten en (4) Combineerbaarheid met energiedelen;
- De Vlaamse Nutsregulator en de marktpartijen in tussentijd op de hoogte houden van relevante, actuele wijzigingen, evoluties en vorderingen.

Artikel 2. Te verklaren dat de beslissing in werking treedt op de dag van de publicatie op de website van Vlaamse Nutsregulator.

Voor Vlaamse Nutsregulator,
te Sint-Joost-ten-Node,

Digitally signed by
Pieterjan Renier
Ondertekend door: Pieterjan Renier (Signature)
Ondertekentijd: 3-12-2025 | 18:49:21 CET
 C: BE
Uitgever: Citizen CA
BC6C2E7732274854824A8B1021116084

Pieterjan Renier,
Algemeen directeur

Bijlage(n)

1. *Gezamenlijke nota met commentaar van de regionale regulatoren betreffende doc release 3*
2. *Contract tussen de dienstverlener van flexibiliteit (flexibility service provider of “FSP”) en de distributienetbeheerder (hierna afgekort: “contract FSP-DNB”) (NL_FSP_DSO_modelovereenkomst_20240508c_clean)*
3. *De regels voor de marktprocessen voor flexibiliteit (hierna afgekort: “Marktgids flexibiliteit”) (Market_Guide_FLEX_v3.0_nl-clean)*
4. *Het technisch voorschrift C8/01 (c8-01-nl-20210315-v16_clean)*
5. *Het technisch voorschrift C8/05 (C8-05_TransferOfEnergy_MarketExchanges_nl_clean)*
6. *Het technisch voorschrift C8/06 (C8_06_v2_nl_clean)*